

TANULÁSMÓDSZERTAN

5–6. évfolyam

A tanulás tanításának elsődleges célja, hogy az egyéni képességek, készségek figyelembe vételével és fejlesztésével képessé tegyük tanítványainkat a 21. században elvárható tudástartalom megszerzésére, a tengernyi információhalmazban történő eligazodásra, a lényeg, a fontos, a szükséges ismeretanyag kiválasztására, a folyamatos, élethosszig tartó tanulás alapjainak megismertetésére, az új helyzetekhez, elvárásokhoz történő igazodásra, az információforrások megismerésére, kezelésére, használatára.

A tanulás megtanítása elsősorban az iskola kötelessége és felelőssége, mely sokrétű és összetett feladatot jelent a pedagógusok számára. A legfontosabb tennivalók közé tartozik a tanulási folyamat során a tanulói motiváció kialakítása és fenntartása a tudás megszerzése céljából. A tanulás hatékonyságának szempontjából meghatározó fontosságú a tanulói érdeklődés felkeltése és megtartása egy-egy tantárgy tanulása-tanítása során.

A tanulás tanítása tantárgyközi, hiszen a megtanult, elsajátított, begyakorolt módszerek, stratégiák, az egyéni tanulási szokásokhoz igazodva valamennyi tantárgy tanulásánál jelen vannak, segítséget nyújtanak.

A tantárgy tanulásának célja az önálló, hatékony, gondolkodáson alapuló tanulási folyamatra nevelés, a későbbi munkaerőpiacon történő megfeleléshez szükséges kompetenciák kialakítása.

Olyan hatékony tanulási attitűd létrehozása a feladat, amely képessé teszi tanítványainkat a kitartó tanulási munka megvalósítására, egyéni lehetőségeik, szükségleteik, erősségek, gyengeségek figyelembe vételével, de azok maximális kihasználásával, fejlesztésével.

A hatékony és önálló tanulás megvalósítása érdekében képessé kell tenni tanítványainkat mind az egyéni, mind a különböző társas munkaformák során történő együttműködési készség kialakítására.

A tanulás tanításának megvalósítása az egyéni képességekhez igazodó, differenciált, tevékenykedtető munkaformák előtérbe helyezésével érhető el az intézményesített nevelés-oktatás során.

5–6. évfolyam

Az általános iskolában bekövetkező tagozati váltás több tekintetben okozhat nehézséget a tanulóknak. A felső tagozatban szembesülnek először azzal a ténnyel, hogy sokkal több tanár tanítja őket, mint azt korábban megszokták. Több tantárgyat tanulnak, nagyobb elvárásoknak kell megfelelniük mind a tanulás, mind a sportteljesítmények vonatkozásában. Az alsó tagozatos évekhez képest önállóbban kell a mindennapokat felépíteni.

A tantárgy eredményes tanulása során a tanulók megismerik saját pszichikai feltételeiket, különböző képességek fejlesztésével megtanulják a hatékony és eredményes tanulási stratégiákat, módokat, amelyek segítenek a tanulási nehézségek leküzdésében, hogy minden tanuló képességei legjavát nyújthassa.

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Órakeret
A tanulásról Tanulási szokások	4
Tanulás az iskolában Tanulásszervezési módszerek megismerése	8
Tanulási motivációk	6
Az önálló tanulás A tanulás tudatos tervezése	10
Tanulási képességek	6
Tanulási stratégiák, tanulási technikák Jelentős tevékenységek hatékony végzéséhez szükséges tervezés, irányítás	12
Nyelvművelés, beszédtechnika Az emberi megnyilvánulás egyik formája, a beszéd fontosságának ismerete	8

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulásról Tanulási szokások	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	A korábbi évfolyamok tanulási tapasztalatai, az ismeretszerzés megtapasztalt módzatai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tanulási szokásrendszer kialakítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<ul style="list-style-type: none"> – A tanulás fogalma és fajtái. – A tanulóhoz való viszony. – A tanulás belső feltételei. – A tanulás külső feltételei. – Reális énkép kialakítása. – Egyéni képességekhez igazodó tanulási szokásrendszer kiépítése. 		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Olvasás. Szövegértés. Szövegfeldolgozás.
Kulcsfogalmak	Tanulási folyamat, önállóság, hatékonyság, önismeret, ismeretszerzés, alkalmazás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tanulás az iskolában Tanulásszervezési módszerek megismerése	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Az elmúlt tanévek során megismert és alkalmazott tanulásszervezési	

	munkaformák.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tanulói munkaformák bővítése, gyakorlása, ezek során az együttműködés fejlesztése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
	Kapcsolódási pontok
<ul style="list-style-type: none"> – Ismert munkaformák gyakorlása. – Új munkaformák megismerése. – A különböző munkaformák megismerésével és alkalmazásával az együttműködés gyakorlása. 	
Kulcsfogalmak	Frontális munka, páros munka, tanulópár, csoportmunka, egyéni munka, kooperatív munka.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tanulási motivációk	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	A tanulásról alkotott egyéni vélemények.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tanulási tevékenységre ösztönzés, a motiváltság erősítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
	<ul style="list-style-type: none"> – A tanulás és a motiváció kapcsolata. – A motiváció szintjei. – Tanulási motiváció. – A tanulási motivációk egyéni megismerése, értelmezése, tanulási folyamatba történő beépítése. 	
Kulcsfogalmak	Motiváció, beépült belső motiváció, belső tanulási motiváció, külső tanulási motiváció, presztízsmotiváció, motiváltság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az önálló tanulás A tanulás tudatos tervezése	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Az egyénileg kialakított tanulási metódus.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Önállóságra, tudatosságra nevelés.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
	<ul style="list-style-type: none"> – Tanulási idő. – A tanulás helye. – A tanulandó tantárgyak sorrendje. – Napirend készítése. – A tanulás mint a tudáshoz vezető út lépéseinek megismerése, alkalmazása. 	
Kulcsfogalmak	Tudatosság, önállóság, tervezés, tanulási stílus.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tanulási képességek	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Az elmúlt időszak tanulási képességeinek felidézése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulás szempontjából legfontosabb képességek fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<ul style="list-style-type: none"> – Figyelem. – Emlékezet. – Bevésés. – Megőrzés. – Felidézés. – A memória. – A kreativitás. – Gondolkodás. – A tanulási képességek játékos és tudatos fejlesztése. 		
Kulcsfogalmak	Figyelem, emlékezet, memória, kreativitás, gondolkodás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tanulási stratégiák, tanulási technikák Jelentős tevékenységek hatékony végzéséhez szükséges tervezés, irányítás	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Egyéni tapasztalatok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Hatékony tanulási módszerek, stílusok, szokások alkalmazása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<ul style="list-style-type: none"> – Tanulási módszerbörze. – Gyakorlattípusok a tanulási stratégiák fejlesztéséhez. – Az egyéni képességekhez igazodó tanulási stratégia megismertetése és alkalmazása. 		<i>Matematika; magyar nyelv és irodalom</i>
Kulcsfogalmak	Stratégia, jegyzetelés, tanulási módszer, tanulási technika, tanulási stílus.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvművelés, beszédtechnika Az emberi megnyilvánulás egyik formája, a beszéd fontosságának ismerete	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Magyar nyelven történő megnyilatkozások.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A gondolatok helyes beszédtechnikai ismeretek elsajátításával történő tolmácsolása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<ul style="list-style-type: none"> – Légzéstechnikai és artikulációs gyakorlatok. 		<i>Magyar nyelv és</i>

<ul style="list-style-type: none"> - Helyesejtési gyakorlatok. - Szókincsfejlesztő gyakorlatok. - A beszédlégzés és a helyesejtés szabályainak alkalmazása. 	<p><i>irodalom:</i> versmondás, szövegszerkesztés szóban.</p> <p><i>Ének-zene:</i> légzéstechnika.</p>
<p>Kulcsfogalmak</p>	<p>Légzéstechnika, hangképzés, beszédtechnika, artikuláció, helyesejtés, szókincsfejlesztés, hangsúlyozás, intonáció.</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló képes önállóan, életkorának megfelelően egyéni tervezéssel tanulni, önellenőrzést végezni. A tanulási folyamat során képes a számára legmegfelelőbb tanulási stratégiát, a leghatékonyabb tanulási módszereket alkalmazni. Gondolatait világosan, egyértelműen fogalmazza meg, ismeri és alkalmazza a kommunikációs szabályokat. Együttműködő. Írásképe rendezett.</p>
--	--